

EXERCITATIO SCHOLASTICA,

*Ad linguam Latinam viam
muniens:*

fiue,

Fasciculus argutiorum Sententiarum,
quarum lectione Pueri Grammaticales
simplicem Syntaxin possint summo cum
fructu, & facilitate addiscere, A-
dultiiores autem, & ætate pro-
vectiores recolere.

Aliquot exemplis subinde interspersis, è qui-
bus Regulæ nonnullæ, quæ in Lilio de-
siderantur, elici possint.

Voces omnes singulas Syntaxeos regulas complectiones
charactere minusculo exprimuntur.

Collectore, T. W.

LONDINI,

Impensis Richardi Hawkins, in Vico vulgo
CHANCERIE-LANE.

1623.

A 59-337

EXERCITATIO

SCHOOLASTICA

IN ALLEGORIAS ET SIMILES SENTENTIAS

AD TITULUM

XXXVII

ALLEGORIAS ET SIMILES SENTENTIAS
SCOLASTICAS
PER PETRONIUS PATER GRAMMATICUM
PRAESES IN LIBRARIIS ROMANIS
PRAESES IN LIBRARIIS ROMANIS

-A-

-B-

ALLEGORIAS ET SIMILES SENTENTIAS

ALLEGORIAS ET SIMILES SENTENTIAS
SCOLASTICAS
PER PETRONIUS PATER GRAMMATICUM
PRAESES IN LIBRARIIS ROMANIS
PRAESES IN LIBRARIIS ROMANIS

ALLEGORIAS ET SIMILES SENTENTIAS
SCOLASTICAS
PER PETRONIUS PATER GRAMMATICUM
PRAESES IN LIBRARIIS ROMANIS

W.T.C.

ROMANA

ALLEGORIAS ET SIMILES SENTENTIAS
SCOLASTICAS
PER PETRONIUS PATER GRAMMATICUM
PRAESES IN LIBRARIIS ROMANIS

EGI

T



Exercitatio Scholastica; argutis ferè sententijs singulas Syntaxeos regulas com- pletens.

Magistratus est Lex loquens.
Formosa facies est muta commendatio. *Mimus.*
Interdū *Lachrymae* pondera vocis habent. *Quid.*
Vos vos mihi testes estis me verum loqui. *Plaut.*
Tu mihi Mercurius, *tu mihi* Phœbus eris.

Sollicitæ tu causa pecunia vitæ es. *Propert.*
Verè illud dicunt, Ius summum, summa sepe mali-
tia est. *Ter.*

Actum quod aiunt, ne agas. *Cic.*

Strukum est, ne moriare, mori. *Mart.*

Est quædam flere voluptas. *Quid.*

Pecuniam in loco negligere maximum interdum est lu-
crum. *Ter.*

Interdū optimū misericordiæ genus est, occidere. *Cic.*
Partim temporis diuinis literis impendatur, partim
humanis.

Horam supremam semper adesse putas.

Quod tu sis, parentibus, Quod tu sis cruditus, præ-
ceptoris acceptum referas.

2 Exercitatio Scholastica.

Dicimus puto quod; iubeo ut: metuo ne: vereor, ut;
id est, ne non, &c.

Dos est uxoria lites. Ovid.

Blanditur viscus merus est. Plaut.

Omnia Pontus erat. Ovid.

Sera est in fundo parsimonia.

Lingua malis pars pessima serui. Iuv.

Sit Medea ferox, invictaque, flebilis mo,

Perfidus Ixion, iō vaga, trifidis Orestes. Hor.

Villa jacet pietas. Ovid.

Trahit sua quemque voluptas. Virg.

Violurus Genium debet habere liber. Mart.

* Non omnis error stultitia dicenda est. Cic.

Auditio Marcium regem proconsulem per Lycaoniam in Ciliciam tendere. Salust.

* Literas promouere & Remp: conseruare sunt regia:
Mollissima corda.

Humano generi dare se natura fatetur,

Quae lachrymas dedit. Iuv.

Ille dolet vere quia sine teste dolet. Mart.

Cum primula luce surgas, quod corpori est longè saluberrimum.

Est in Cœli quadam plagâ minuscularum stellarum
congeries, que lacteus orbis dicitur.

Animal plenum rationis, quem vocamus hominem. Cic.

Qui quidem in liberalium artium studijs infra non
paucos longè subsidam, neminem quenquam
vellem in meis laudibus esse nimis liberalem.

Fœlix qui potuit rerum cognoscere causas. Virg.

Quo semel est imbuta recens seruabit odorem,
Testa diu. Hor.

Fœlices ter, & amplius.

Quos irrupta tenet copula, i. amoris. Idem.

Dedulcis animus serd, quod didicit diu. Semec.

Nihil

Nihil tam firmum est, cui periculum non sit etiam ab
invalido. *Curtius.*

Spartam quam natus es, orna. *Cicerone.*

Acceptissima semper, *Hesiodus.*
Munera sunt, auctor que preciosa facit. *Ovid.*
Cuius tu fidem in pecuniam perspexeris, verere ei
verba credere? *Ter.*

Pallida mors a quo pulsat pede pauperum subernas, *Hor.*

Regumq; turres. *Hor.*

Magister artis ingenijq; largitor. *Ovid.*

Venter. *Persius.*

Lucri bonus est odor ex re.

Qualibet. *Inv.*

Historia est testis temporum, lux veritatis. *Cicerone.*

Vita memoria, magistra vite, mentis venustatis. *Cic.*

Antidotum vita patientia, sal vita sapientia,

Sol vite amicitia. Vna salus vitiis nullam sperare

salutem. *Virg.*

Omne solum fortis patria est, ut piscibus aequor. *Ovid.*

* Exul & extortus a patria Ovidius fuit.

* Ciceronis ab urbe Romana discessus ciuib; omnib;
bus lachrymas expressit.

Sequitur superbos ultor a tergo Deus. *Senec.*

Romani maximus auctor,

Tullius Eloquij. *Lukanus.*

Clypei Dominus septemplicis Ajax. *Ovid.*

Duo fulmina belli,

Scipiade. *Virgilius.*

Aliquid malum propter vicinum malum. *Plaut.*

Non videmus id mantere quod in tergo est. *Catullus.*

De ratiuncula reliquum est pauxilluli nummorum. *Fer.*

Pro peccato magno paululum supplicij satis est pa-
tri. *Idem.*

Accipies hospitem non multi cibi, sed multi ioci. *Cic.*

Exercitatio Scholastica.

Virgo sparsa ore, adundo safo. Ter.

Præstanti corpore Nympha. Virg.

Cicero vir nouitatis nobissima. Velleius.

Homo emundus (obese nasci).

Servo opus est fide, & taciturnitate. Ter.

Q proceres, censore opus est, an Aruspice nobis? Inv.

Vino vendibili suspensa hedera non opus est.

* *Priusquam incipias consulto, & ubi consulueris
maturè factio opus est.* Salust.

Grajs dedit ore rotundo

Musa loqui præter laudem nullum anari. Hor.

Qui memor præteriti, est ambiguus futuri.

Ruit in vetitum damni secura libido. Cland.

Viue memor leti, fugis hora. Pers.

* *Conscie mens rælli famæ mendacia ridet.* Ovid.

Quæsitorum terra pelagoq; ciborum

Ambitiosa famæ & lautæ gloria mensæ. Lucan.

Virtus repulsa nefcia sordidae,

Intaminatis fulget honoribus. Hor.

Reges sunt æmuli, & suapte natura potensis amij:

(Tacitus.

Durus, & veri insolens,

Ad recta flecti regius non vult tumor. Senec.

Iusto, & tenaci propositi viro nihil metum incutier.

Ferax optimorum ingeniorum Oxonia:

Inter animalia solus homo disciplina capax.

*Quot vivunt capitum, touidem studiorum
Millia.* Horatius.

Nemo quisquam hominum adeo felix, ut non possit

*vel infimi homuncionis auxilio aliquando indi-
gere.*

Vix Atridum fuerit bellicosior dictu difficile est.

*Quisquis discipulorum præceptoris gen auscultaverit,
virgis cædatur.*

Primus

Exercitatio Scholastica.

5

Primus Iesuitarum fuit gladiator: Primus scolopetariorum
Monachus: Primus Typographorum miles.

A Jove tertius Ajax. Ovid.

Padus nulli amnium claritate inferior. Plin.

Primus inter Philosophos Aristoteles est.

Quidam è Philosophis non erubuit affirmare etiam ipsam niuem esse nigram.

Victor timere quid potest? Quid non timet. Sen.

Quid est antiquissimum? Deus. Quid pulcherrimum?

Mundus. Quid maximum? Locus. Quid velocissimum?

Tempus. Quid fortissimum? Necessitas, &c.

Thales apud Laertium.

Qui optini consiliarij mortui, id est, Libri.

Cuia loquela optimè latina, & eloquentissima?

Ciceronius.

Quanè emisti istum piseiculum? Denario.

Cuic est hic galerus? meus.

* Modus omnium rerum est utilissimus. Plin.

Est genus hominum, qui se ognium rerum primos esse volunt, nec sunt. Ter.

Fallit regula posita à Lilio, ut in ipsis, & sexcentum eiusmodi appareat exemplis.

Anglicarum Academiarum Oxonia esse antiquior.

Theologorum omnium Rainoldus insignissimus, ut Platitarum, Sol splendidiissimus.

Eloquentium iurisperitissimus Craffius, Iurisperitorum eloquentissimus Scævola. Cicero.

Bestiarum cicurum pessima Adulatio, ferarū inuidia.

Tunica pallio propior. Plaut.

Lascivis bederis ambitiosior. Hor.

Flagrantiōr aquo

Non debet dolor esse viri, nec uulnera maior. Iuv.

Quinto ne sit produc̄tor aētu

Fabula. Hor.

Quanto quis locupletior, tanto sit liberalior. Alcator

Exercitatio Scholastica.

Aleator quanto in arte perius, tanto nequior. Ministris.

Maiores etate videre est sepiusculè minores ingenio.

Filius natu maximus magna familiæ columen est.

Longè longeq; plurimum tribuendum est honestati. Ck.

* *Quam humanissimè te geras.*

* *Oratio salubrior, quam dulcior.*

* *Miserrimus est qui fama sue superficies est.*

Aurora Musis amica.

Mala sunt vicina bonis. Ovid.

Facilitate nihil est homini melius, neq; clementia. Ter.

Flamma sumo proxima. Plaut.

Vtice proxima sæpe Rosa est. Ovid.

Nihil est quod credere de se

Non possit, cum laudatur Düs aqua potestas. Iuv.

Prodigis par est in nobilitate senectus. Idem.

Est facilis cuius rigidi censura cachinni. Idem.

Iuvenis monitoribus asper. Hor.

Castrenibus utiles armis. Ovid.

Patria sua cuq; iucundissima.

Opificum vulgus, & sellularij minimè militis idoneum genus. Liv.

Dulce bellum inexpertis.

Sui gratia cœnum, quam vnguentum.

Qui affines sunt culpe sint participes poenæ.

Clementissimus quisque est Dei simillimus.

Cunctis usus communis aquarum est.

Commune omnium serum est vitium, quod nimium ad rem attenti sint.

Haud quisquam adeo ab artibus alienus, ut eundem non deliniat Musica.

Cibum stomacho alienum ne comedas.

Milites emeriti, qui immunes militia. Liv.

Immunes operum famulæ. Ovid.

Ovidius ad poesim non factus, sed natura.

Exercitatio Scholastica.

7

* *Furtum ingeniosus ad omne.* Ovid.

* *Difficilem oportet aurem habere ad crimina.* Mimus.

* *Ingenium est omnium hominum à labore proclue
ad libidinem.* Ter.

Ad gloriam inuia virtuti nulla est via.

*Libertas iuxta bonis, & malis, strenuis & ignavis opa-
lis est. Salust.*

Mors non est cuiquam exorabilis.

Muri ducentos pedes alti, quinquagenos lati. Cæsar.

Longum sesquipedē, latum pede. Plin.

Augusti statura quinq; pedum, & dodrantis fuit.

* *Aurea nunc ætas, auro venalia jura.*

* *Liber ille tribus solidis viles est, non carus.*

Ægyptus non indiga mereis,

Aut Iovis, aut costi: tanta est fiducia Nilo. Lucan.

Mira suauitate literæ tuæ referre sunt. Cic.

Loca fœta furentibus Austris. Virg.

Fæcunda virorum

Paupertas. Lucanus.

Pollitis diues quilibet esse potest. Ovid.

Carmine fit viuax virtus, expersq; sepulchri. Idem.

Voti sententia compos. Hor.

Prodigus æris. Idem.

• *Maxima quæq; domus seruis est plena superbis.* Iuv.

Plenus rimarum est futilis hac, atq; illac perficit. Ter.

Quis nisi mentis inops oblatum respuit aurum? Hor.

Causa patrocino non bona peior erit. Ouid.

*Rubet auditor cui frigida mens est crimi-
bus.* Iuv. *Florente iuuenta.*

Feruidus. Hor.

*Consilia callida, & audacia primâ specie leta sunt,
tractatu dñra, eventu trifitia.* Liv.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine luscus. Mart.

Niveis victoria concolor alis. Silius.

Imp

Exercitatio Scholastica.

Indignus dandis, qui non gratus pro datis.

Dignum laude virum Muia vetat mori. Hor.

Corde captus amans. Plaut.

Minima contenti nocte Britanni. Inv.

Luxuries nunquam paruo contenta parazu. Lucan.

Si iudicio minus firmo sis præditus, ne temere sententiam feras. Cic.

Si te incusat malevoli, sis tuus defensor. Cic.

Vos cepit satietas nostri. Idem.

Vestrum doctissimus est nostri amantissimus.

Suo ipsis indicio perit sortex. Ter.

Conjecturam de tuo ipsis studio facillimè ceperis.

Cic. pro Muren.

Noster duorum euentus ostendat. Liv. lib. 8.

Voluntati vestre omnium parui. Cic. 3. Orat.

Tuam eiulantia vicem doleo.

Meum consilium factum. Cic.

Tuum simplicis hominis pectus vidimus. Idem.

Etiam pilus vnicus habet umbram suam. Mimus.

Ipsè miserrima vidi. Virg.

Nil mihi rescribas, attamen ipse veri. Ovid.

Turdus ipse sibi cecidit malum.

Atque idem contendit, &c. Cic.

Qui incepitis, idem perficiatis.

Idem iungat vulpes, & mulgeat hircos. Virg.

Nasica ille prudens, bis consul. Cic.

Cum milite isto præsens absens ut sics. Ter.

*Inter Grammaticam & Rhetorica hæc est disceptatio,
illa docet pure, & emendatè loqui, hæc copiose, &
ornatè dicere.*

Civium amor est optimum satellitum.

Nobilitas sola est, atque vñica virtus. Inv.

Prosperum felius virtus vocatur. Séneca.

Exercitatio Scholastica.

9

Brevis esse labore.

Obsecrus suo. Horatius.

Medio dormit resupinus in antro. *Vulg.*

Iudeus sedet purpuratus.

Nemo nascitur artifex.

Nemo repente fuit turpissimus. Iuv.

Vis nunquam tristis esse? bene vive, Bial. apud Stob.

Beneficium qui se dedisse dicit, petit. Mimus.

Malo dottiū esse, & non apparere, quām apparere, & non esse.

Natura beatis,

Omnibus esse dedit, si quis cognoverit uti. Claud.

Licuit otioso esse Thessalici. Cic.

Eiusdem est artis recte tacere, & recte loqui. Mimus.

Non est credere mihi, sapientis dicere, Vnuam. Mart.

Silentium fatentis est.

Tauperis est numerare pauperes. Ovid.

Non est viri cordati contemnere hostem quantumvis humilem.

Meum est injuriam non inferre, tuum est illatam missitare.

* *Regium est audire malè, cum facias bene.*

* *Fraternum est fraternalē amare.*

Stultum est timere quod vitari non potest. Mimus.

Humanum est errare, sed in errore perseverare beliuinum. Cicero.

*Indicis officium est, ut res ita tempora rerum
Quærere. Ovid.*

Animam corpore pluri habe.

*Plurū estimes oculatum testem vnum, quām auritos
(decem).*

Etiam munusculum, aequi, teniq; censulit omicus.

Pericula per vi ducas pro patria.

Tyrannus non feci, pili, effis facit iustitiam.

Capit.

*capitis acer si solet nonnunquam ipsa innocentia. Cic.
Qui alterum impudicitie insimulat, caueat ne fortassis
ipse eiusdem criminis postuleatur.*

* Dicimus, Damnari Maiestatis, furti, injuriarum,
ambitus, cædis, scelerum, impudentiæ, at, crimen
condemnare, multare morte, exilio, pecunia,
plectri capite, culpa. *Ramus.*

*Vtro accusatus es? furti, an cædis? utroq; vel de utroq;
neutro, ambobus. Valla.*

*Ne te implices alienis negotijs, sed rerum tuarum sa-
tagas.*

Inopum miserere virorum.

Quisquis est humanior, etiam iumenti miserefcit.

*Memorem immemorem facit, qui monet, quod me-
mor meminit. Plaut.*

Priùs nominis tui obliuiscaris, quam beneficiorum.

Veteris iniurie ne reminiscaris, ut vindictam mediteris.

Volupte est meminisse dolorum.

Non tibi, quo dederas à littore carbasa, vento

Vtendum, medio cum potiare fretu. Ovid.

Si domineris, & rerum potiaris, ne cristas attollas.

Sapiens fingit sibi fortunam.

*Summum malum optat auaro, qui vitam illi optat
diutinam. Mimus.*

Semper tibi penæcas hamus. Ovid.

Subvenie inopi. Ter.

Sucourrite lapſis.

Semper nocuit differre paraus. Lucan.

Priuatæ res officiunt publicis consilys. Liv.

Bonis nocet, quisquis pepercit mali. Mimus.

Ignoscas alij multa, nihil tibi. Idem.

Miserum est aliorum incumbere fame. Iuv.

Lædere vivos

Liñor, & injusto carpere dente solet. Ovid.

Cancros

Cancer Lepori comparas, Aquile noctuam.

Animum natalibus aeques. Ovid.

Dicendi ratio cum Imperatoris laude, & cum boni Senatoris prudentia comparetur. Cic.

Numerum cum nauibus equat. Virg.

Dat veniam corvis, vexat censura columbas. Iuv.

Cedimus, inq; vicem prabemus crura sagittis. Hor.

Bis peccas cum peccanti veniam accommodas. Mimus.

Musa viros donat eternitate, vel donat viris eternitatem.

Studium Philosophie imperias. Cic.

De rep. bene merentes honovibus impetrare decet.

Aspergas grauitatis comitatem, vel grauitatem comitate.

Hercules se instravit pelle Leonis, vel sibi pellem.

De corpore consule medicum, de anima Sacerdotem.

Concordia, paci consule. Liv.

Nemo tam diuos habuit fauentes,

Crastinum ut possit sibi policeri. Senec.

Suum eniq; decus posteritas repender. Tacitus.

Sapiens dominabitur astris.

Plus fati valet hora benigni,

Quam si nos Veneris commendes epistola Martii. Iuv.

Ouem Lupo commisisti. Ter.

Crede mihi res est ingeniosa, dare. Ovid.

Nemo confidat nimium secundis. Senec.

Non facile emergunt, quorum virtutibus obstat

Res angusta domi. Iuv.

Tu ne cede malis, sed contrà audentior ito. Virg.

Posticaz occurrit fame. Pers.

Diuina, humanaq; pulchris

Dignitatis parenti. Hor.

Minus decipitur, cui negatur celeriter. Mimus.

Philosophia Theologie ancillatur.

Persona principis non solum animis, sed etiam oculis
seruire debet ciuium. Cicero.

Tonii indignatur Araxis.

Ne cupiam ob causam leuiculam succensas.

Momentibus irascimur improbi.

Multa mibi terræ, multa minantur aquæ. Ovid.

Luxuria multa desunt, avaritia omnia. Mimus.

Dum superest Laches quod torqueat. Iuv.

Pugnus fatus inest pulchris, sequiturq; superbia formam.

(Ovid.)

*Pompeis, cui ad victoriam terra defuerat, defuit ad sepul-
turam. Velleius.*

* *Præuincio non legitur apud ullum classicum au-
thorem.*

Summum crede nefas animam preferre pudori. Iuv.

Cælo pueretur Adonis. Ovid.

Præcunt discipulis præceptores. Quintil.

Cursu percurrere ventos. Virg.

Cursu preuertitur Hebrum.

Affluit in cautis insidiosus amor. Ovid.

*Potest nocentii contingere ut lateat, latendi fides non
potest. Seneca.*

Ingeni stimulos subdere fama solet. Ovid.

Consilijs nostris sæpenumero anteuerit fortuna.

Nummos postpone saluti.

Stulta est clementia, cum tot vbiq;

Vatibus occurras peritare parcere chartæ. Juv.

Impone felicitati tua frænos, facilius illam regeo.

Curtius.

*Nihil Deo clausum est, inter est animis, &c medijs cogita-
tionibus intervenit. Seneca.*

Qui (equi) candore niues anteirent, cursibus auræ.

(Virg.)

Festinantes Dei misericordiæ nos preueniunt.

Ibo armis contra, vel magnum præstet Achille. Virg.

Eft senibus prudentia maior. Quid.

(Quam)

Quamvis tibi ad remunerandum facultas non *sup-*
petat, ne desit tamen prompta compensandi vo-
luntas.

Quod indiuinis rebus impenditur, sapienti lucro est.
Plaut.

Virginibus cordi, grataq; forma sua est. Ovid.

Ab improbis probitas bonis opprobio vertuntur.

Cicatrices sibi honori accepit miles.

* Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte

Respuuit, atque odio verba monentis habet. Ovid.

Vlminus amat vites, vritis non deserit vltimos. Ovid.

Loripidem rectus derideat, Aethiopem albus. Iuv.

Seelus intra se tacitum qui cogitat ullum,

Facti crimen habet. Idem.

Exitus alta probat. Ovid.

Formam populabitur etas. Idem.

Arcanum tu non scrutaberis ullius unquam. Hor.

Legem nocens veretur, fortunam innocens. Seneca.

Non est senex qui longam etatem vixit, sed qui bona.

Qui voluptatibus obtemperat, duram servit serui-
tutem.

Molli ad virtutem non licet ire via.

* Nihil latet Deum, nemo potest quicquam Deum
celare.

Demosthenis orationes lucernamolere dicebantur.

Qui sibi semitam non sequuntur, alteri monstrant viam.

(Plaut.)

Varrones stupemus. Cic.

Hoc numina poscas,

Ut sanam mentem tibi dent in corpore sano.

Se frondes induit arbos. Ovid.

Non solum viua voce, sed etiam vita vox gigas
pietatem debeat concionator.

B

Si

Si à te sipem petat mendicus, illi impertias.

Induat aduersis contraria pectora telis Miles. Ovid.

Caelo legitur qui non habet vnam.
(Lucan.)

Ploratur lachrymis amissa pecunia veris. Iuv.

Præclarus primi moduerunt sanguine muri. Lucan.

Arie citæ, velq; rates, remoq; reguntur. Ovid.

Continua messes omnes ager. Idem.

Luxuriant animi rebus plerumque secundis. Idem.

Generosus equus virgæ umbra regunt. Curt.

Condita pergunt

Ordine cuncta suo. Claud.

Celer admissis labitur annus equis. Ovid.

Nox fuscis circum volat die. Hor.

Ex tacito vulnus scire futura licet. Val. Flac.

Non ex quovis ligno fit Mercurius.

Quædam verba regunt ablativum termini à

quo: vi,

Ex fulvis insanos facit. Ter.

Ex Oratore Orator factus est. Cic.

Vix drachmis obsonatus est decem. Ter.

Argentum accepi, dote imperium vendidi. Plaut.

Eternum miles sanguine nomen amat. Ovid.

Talento, quod mutuum dederam, inimicum mihi emi,

amicum vendidi. Plaut.

Spem umbratilim precio enuntiavit. Sen.

Magis illa juvant, qua plurim emuntur.

(Iuv.)

Non emi tanti poenitere. Demosth. Apophtegm.

Certo precio incertam spem mercari noli.

Fortuna minoribus exploris, quid aliud est, quam perditum multis sarcinis impeditum, & obtutum?

Sapientia

Sapientia prima est.

Silvania caruisse. Hor.

Vinum carez clavo.

Nox liberat podægia calceus aureus,

Nullis rebus indiget Deus.

Optimum munimentum est munimento non egere,

Funera funeribus densantur. Hor.

Lunæ se cornua lumine complent. Virg.

Manus iaculis oneravuit acutis. Idem.

Villa abundat porco, agno, bado, gallina, latte, caseo, &c. Cic.

Moribus antiquis, præsentibus viere verbis.

Qui fruitur pœna, ferus est, legumq; videtur

Vindictam præstare sibi. Claud.

Gaudet patientia duru. Lucan.

Gratias missis commisces.

Virtute decet, non sanguine niti.

Ima permutas breuis hora summis. Senec.

Fungor vice cotis, acutum

Reddere quæ ferrum valet, exors ipsa secandi. Hor.

Non se magno dignatur bonare modestus,

Constat experimentu medicina. Quint.

Male mereri de immerente inscitia est. Plaut.

De Romana civitate optimè meritus est Augustus, qui inuenit lateritiam, reliquit marmoream.

Ex sapientibus disces, quo fias melior, ex stultis, quo fias cautior.

Conscientiam à Diis accepimus, quæ a nobis ducit. *Dicitur illi*
non potest.

Seris venit usus ab annis. Ovid.

E squilla non nascitur Rosa, vel hyacinthus.

Medio de fonte leporum.

Surgit amari aliquid, quod in ipsis floribus angas.

Non minus periculum oritur ex magna fama quam ex mala. Tacitus.

Aurum ex Ennij stercore collegit Virgilius.

Manum ferula subduximus. Iuv.

Paulum sepultæ distat inertie

Celata virtus. Horatius.

Dies adimis ægritudinem hominibus. Ter.

Eripere vitam nemo non homini potest, ac nemo mor-
tem. Seneca.

Omnes oratores multis parafangiis precurrit Cicero.

Exemplum à Lilio positum denotat materiam, non
mensuram excessus.

Prima hæc est vltio quod sè

Indice nemō nocens absolvitur. Iuv.

Nube solet pulsæ candidus ire dies. Ovid.

Imberbis juvenis tandem cufide remoto

Gaudet equis, canibusque, & apricè gramine campi.

(Hor.

Senex laudator temporis acti.,

Se puer. Idem.

Fas est & ab hoste doceri. Ovid.

Cui letia potenter erit res.

Non facundia deserit hunc, nec lucidus erdo. Hor.

Artibus ingenuis questia est gloria multis. Ovid.

Servanti civem quenna corona datu.

Ludibrio habetur pictas.

Postuletur iniuria, qui coram virgine turpiter locutus
fuerit.

Ab avaris magistribus auro venit justitia,

A barbaris vapulat Priscianus.

Propter annona penuriam magno licet triticum &
frumentarum.

Exulet ab urbe avaritia. Plaut.

Ne perdiderit, non cessat perdere Iusor. Ovid.

Ad mores facilis natura reverit. Claud.

Eq

Eft docilis per inania rerum.

Pascere rumores vulgi pavor. Silius.

Non facile eft et quā commoda mente pati. Ovid.

Grauis eft culpa tacenda loqui. Idem.

Pictoribus atque poetis

Quidlibet audendi semper fuit et qua potestas. Hor.

Sis licet peritissimus iaculandi, tamen

Non semper ferier quodcunque minabitur arcus.

*Istorum fercularum tibi nominandi magis quam edendi
erit copia. Plaut.*

Ab exercitando dicitur exercitus. Varro.

In tribuendo suum cuique se exerceat magistratus.

Ex laborando oritur opulenta, ex otioso penuria.

Cum contemplando praxis coniungas.

*Qui monet ut facias quod jam facis, ille monendo
laudat. Ovid.*

Memoria excolendo augetur. Quins.

Scribendo proficies & proficiendo scribes.

*Inter coniungandū sīnt vīti consonantes, mulieres sc.
miuocales, pueræ mutaz.*

*Is proximè ad Dei naturam accedit, qui ad ignorandas
maximè propeasus eft.*

Si vis me flere dolendum eft.

Primum ipſi tibi. Horat.

Deliberandum eft diu quod statuendum eft semel. Mi-

Auarus congerendis pecunias inhiat. (mus.

*Duces accendendo ciuili bello acres, temperanda viatoria
sunt impares. Tagitus.*

Cur te is perditum? Ter.

Missa eft ancilla illico obſetricem acceſſum. Ter.

Spelatum admissi ſiſum teneatis, amici? Hor.

Stultitia eft uengatum ducere invitos canes.

Hōlis eft vxor, inuita quā viro nuptium datur. Plaut.

Exercitatio Scholastica.

Verba decent seu rerum serie dicta. Hor.

Nec visu facilis, nec dictu affabilis vlli. Virg.

Nocte, dieq; tuum gestas in pectore testem, id est,
conscientiam. Iuv.

Qui festo die prodegerit, profecto esurire licet, nisi per-
percerit. Plaut.

Omnia plenissimo maria purgantur. Plin.

Noctes aq; dies patet atrijanua Ditis.

* Dicinius. Abhinc annos quindecem. Ter.

Aliquot jam per annos. Cic. Obsidio vix in paucos
dies durabilis. Liv. Clodius respondit triduo il-
lum ad summum quatriduo periturum. Cic.

In quinque annos profectus est.

Surgunt de nocte latrones. Hor.

Amplius sunt sex menses. Cic.

Annos nata eis sedecem. Ter.

Non longis inter se passibus absunt. Virg.

Cum abessem ab Amano iter vnius dici, Cic.

Turres, quæ pedes atlaginta inter se distarent. Cæs.

Millia passuum tria ab eorum castris castra ponit. Idem.

Sulmo mihi patria est gelidis uberrimus vndis.

Millia qui novices distat ab urbe decem.

Iugeribusq; novem summus qui distat ab ito.

Regnante Tatquinio superbo Pythagoras in Italiam
venit. Cic.

Ad Geneuam pervenit Cæsar.

Ab Epidauro mari aduectus. Cic.

In Cumano cum esset. Idem.

Tarenti vixit Archytas, qui lignæm columbam vola-
tilem fecit.

Cum Labdiced, cum Apamea, cum Syadū, cum Philo-
meli, cum Iceny esset. Cic.

Stratus bñni palmes viduas desiderat viatos. Iuv.

Vna

Vnā semper militia, & domi fuimus. Ter,
Malo esse cum timore domi mee, quām cum periculo
domi aliena. Cic.

* Dicamus etiam (vt suspicor) domi suburbane viuit: &
fui domi regia, paterna, &c.

Delphis oracula cessant. Inv.

Thebis nutritus an Argis.
Rome Tybur amo ventosus, Tybare Roman. Hor.

Lacedemone honestissimum presidium est senectu-
tis. Cic.

Habitat ruris. Idem.

* In simili Syntaxi. Quād insistam via? Ter,
Quantas illeres terra, mariq; gesserat. Cic.

Lacedemona clasē petebat. Ovid.

Capuam flevit iter. Liv.

Noctuas Athenas.

Cumas se contulisse dicitur.

Non caivis homini contingit adire Corinthus. Hor.

Rus ex urbe tanquam è vinculis evolare. Cic.

Ducite ab urbe domum mea carmina ducite. Daphnis.

Redi Carthagine Regulus.

Iter Laodicea faciebam, vel per Laodiceam. Cic.

Iam domo, iam rure redieram. Cic.

Principis interest autoritatem publicarum legum sal-
uam, & incolumen conservare.

Refert discipuli quæ didicit recolere.

Boni pastoris est condere pecus, non degluvere.

Tua istuc refert si curaueris. Plaut.

Cum tua & mea maxime refert te valere. Cic.

Magni interest ad quod studium animum adjungas.

Parui refert te optimè loqui, si pessime vixeris.

Menū quolibet īcē licet. Ovid.

Szuis inter se conuenit vrsis. Iuv.

Bonis cum benefis, haud perit beneficium.

Non vacat exiguis rebus adesse levi. Ovid.

Non cuius homini contingit habere nasum. Mar.

Quanto plus liceat, tanto tibi minus libet.

Tutius prestat nobis loqui, quam licentius.

Nos scire annos, non numerare decet. Ans.

Te nocturnis iuuat impallescere chartis. Juv.

Spellet ad magistratus ut dignitatem suam spectent.

* Attinet apud Lilium non est impersonale cum ante se habeat nominatum, quod; ut nec perirent, videtur enim nominis subaudiri.

Miseret me inter mortue pietatis.

Quem facili paenite, penè est innocens.

Galeatum sero duelli paenite. Juv.

Sunt homines, quos libidinis, & infamia suæ neque patet neque taderet. Cic.

Te miserescat egenis.

Tristia moestum

Vultum verba decent, iratura plena minarum. Hor.

Munditia mulieribus, viris labor conuenit, Salust.

Quæ non profundit singula, iuncta iuvant. Ovid.

A Parci nemini parcitur.

Poësis

Visvitur ingenio, cætera mortis erunt. Ovid.

Aspice labentes iuando murmurare riuos.

Aspice tondentes fertile gramen oves. Ovid.

Terra pilæ similis nullo fulcimine nixa

Aere subiecto pender. Ovid.

Mista animo cum love musa tuo est. Idem.

Optimus est clavis qui pacem colit, fugitans litum.

Sis fernantissimus aqua.

yulgus est leue, inconstans, & verum nouatum appetens.

Exosis opes. Statius.

Rex

Rex arma perosus. Ovid.

Semel ipse pertesus. Suet.

* Legimus apud Plautum, *pertesus sermonis*: apud Tacitum *pertesus lemitudinis*.

* *Exofus boſte*. Statius. *Exofus p̄is omnibus Iesuicæ*.

Non patet ex exemplis à Lilio positis voces illas,
perosus, exofus legi cum dandi casu, magis quam cum
aufer: Ego dicerem potius construi cum ablati-
uo, pr̄fertim cum apud Statuī ita usurpari videā.

Natus genere nobili. Cic.

* De pellice natu. Ovid.

* Natus ex ea familia. Ter.

Ovo prognatus eadem. Hor.

Lucifero genitore satyrus. Ovid. *Sanguine cretus Sy-*
siphio. Idem.

* Ab origine cretus eadem. Idem.

Pueri clavis patribus orti. Hor.

Orthus ab antiqua Teucrorum stirpe. Virg.

Iovis edita fronte Minervia.

* Ab ingenuis oriundus. Cie.

* Parentibus liberis oriundus. Columel.

Dubio genitore creatus. Ovid.

* Humili de stirpe creatus. Idem.

Ecce autem Antonius. Cic.

Ecce miserum hominem. Idem.

En quatuor armis. Virg.

Eccum (id est ecce eum) apud Terent. *Iepiusculē*.

En tētēm, en regulas, en obductas

Fores, en ludificatū berum. Plautus.

Nusquam loci tutā fides.

Quo terrarum obijt pietas, prudentia, virtus?

Eo nequilia ventum est, ut ludibrio habeatur ipsa
innocentia.

Nunc

Nunc temporis nihil vile nisi mores mali, horum
messis est yberrima. *Plaut.*

Vbi uis locorum videamus abunde nugarum, & stulti-
tiae sapientie parum.

Sac habet fautorum semper, qui recte facit. *Plaut.*

Principes sunt in star. *Dewrum.* Tac.

Vnus Plato est in star omnium.

Prudentis est obviam ire periculis. *Sal.*

Ceras te obsequenter superioribus, benignè inferioribus,
comiter omnibus.

Tempori tuarum rerum satanas, nec desis occasione.

Vesperi crepunt silue animantia, luci se recipiunt, &
in lustris suis recubant.

Castra proprius hostem mouit. *Liv.*

Proxime morem Romanum. *Idem.*

Iustum cedo libellum.

Voluptas

Plus aloes, quam mellis habet. *Iuv.*

Asperius nihil est humili cum surgit in altum. *Claud.*

Princeps cum rogar, jubet.

Cum aquila esse quaeas, inter graculos primas ne

Vbi parheris impera. *Opta.*

Vbi fugere potes, ne litiges.

Non deerunt Marones donec finis Mecenates.

No destiteris, donec summo literaru culmine insisteris.

Dum molimur, dum contumur (mulieres) annus est. *Ter.*

Obrectatoru latratus securus contemnas, dum pub-
licæ vtilitati inservias.

Quid de te senserint imperitiores, parum aestimes,
dumne doctioribus videaris imperitus.

Quoad vixeris, prodetunt tibi Grammatices rudi-
menta, quæ primulam imbibisti.

Quoad fieri potes, cum omnibus pacem colas.

Ne

Ne quempiam pro amico habeas, quod cum eo sis
lis modium comedeleris.

*Simulac è Grammatices cunis eripserū, ad Rhetorices
& Poetices amēnissimos bortos, tanquam apis, sub-
voles.*

Simulac inflavit tibiten à perito carmen agnoscitur.
(Ciceronis)

Vi sementem fecerū, ita & metes. Hor.

Vi res dām sele, ita magni, atq; humiles sumus. Ter.

*Vi reducēm filium viderat, præ gaudio animam ex-
(halavit.*

Ita est vita hominum quasi ludas tessellis. Ter.

Si persuaseris, perinde est, ac si feceris.

Dij nos quasi pilas homines habent.

Ne contendere cum Dijis.

Ne te quæfrueris extra. Pers.

Rara est concordia forme.

Atq; pudicitia. Iuv.

Intererit multum Deumne loquatur, an Heros. Hor.

Fortūnam velut tunicam magis concinnam proba,
quām longam. Apul.

Dolus an virtus quis in hoste requirat? Virg.

Veritas quamvis sit nuda, non tamen est inermis.

Sis licet disertissimus, tamen auro loquente, nihil
valebit quævis oratio.

Nonnunquam mali bonos criminis incusant, quod
vacent crimen.

Priusquam quicquam aggredieris, vires tuas expende.

In vitium ducit culpæ fuga si caret arte. Hor.

Si minus errasset, notus minus esset Ulysses. Ovid.

Si quid habes, viges, si nihil, jaces.

Lucanus Pharsaliam suum imperfectam reliquit,
quippe qui immatura morte fuerit correptus.

Ciceronis

24 Exercitatio Scholastica.

Ciceronis orationes cum multum dignitatis habent,
tum venustatis plurimum.

Luxuria cum omni ætati sit turpis, tum senectuti tur-
pissima.

An quicquam est ventis, volucrisq; fugacius aura?
Artene an Marte magis excelluerit Cæsar. non facile
est decernere.

Ut optatam possit contingere metam.
Multa tulit, feritq; puer, sudauit, & alfit. Hor.
Virtutem colas, ut quæ suos ascendas in summo ho-
noris fastigio collocet.

Loco ignominiae est apud indignum dignitas, id est,
in loco. Minus.

Neglectis vrenda filix innascitur agri. Hor.
E verbis antiquissimis elige nouissima, & nouissimis
antiquissima.

Incidit in Scyllam cupiens vitare Charybdis.
Amicus sis vsq; ad aras.

Apud mensam verecundari neminem decet. Plant.
Ante vittoriam encomium canis.

Aduersum necessitatem ne Dij quidem resistunt.
Pietas est justitia aduersus Deos. Cic.

Hostis cis Euphratem fuit. Idem.
Arrogantia est circa vinum temulentia.

Ne sutor ultra Crepidam.
Sit risus extra cachinnum. Senec.

Cursitare circum tribus. Cic.
Circa ima ne subsistas, sed ad altiora aspire.

Octauani circiter horam. Hor.
Contra torrentem ne dirigas brachia.

Affecti simus erga amicum e modo, quo erga nos-
metipios. Cic.

Anser strepit inter olores. Virg.

Ad

Ad res leuissimas infra dignitatem tuam positas nete
demittas.

Quæ supra nos, nihil ad nos.

Populi imperium iuxta libertatem, paucorum domi-
natio regiæ libidini proprietat. Tacitum.

Ob delicia pœnas Dei expertunt. Cic.

Per virtutis aditum itur in Honoris Templum.

Prope Cæsaris hortos. Hor.

Quicquid præter spem cuenerit, id deponas in lu-
crum. Ter.

Legibus non propter metum, sed virtutis amorem pa-
reas.

Difficile est post Rosarium in scena placere.

Omnia ei adsunt bona, quem penes est virtus, Plaut.

A cane muto, & aqua silente caue tibi.

Ab inferis nullus est redditus.

Abs quovis homine beneficium accipere, cum opus est,
gaudeas. Ter.

Absq; ope diuina nihil valemus.

Cum larvis ne lusteris.

Nihil potes clam Deo facere.

Cantabit vacuus coram latrone Viator. Iuv.

De asini umbra depugnant sæpiculæ Crisiæ.

E cantu dignoscitur avis.

Dulcius ex ipso fonte bibuntur aquæ.

Pro aris, & focis strenuè pugnandum est.

Omnia pericula pre passus salute levia duxeris.

Turpis sine gramine campus,

Et sine fronde frutex, & sine crine caput. Ovid.

Est quodam prodire tenus, si non datur ultra. Hor.

proprio laus sordet in ore.

Multi tolluntur in altum

Vt capsu grauiore ruant. Claud.

In senem ne quod collocaris beneficium.

Sæpe numero in nervum ire solet summa confiden-
(tia.)

Non tutu est in eos scribere, qui possunt proscribere.

Quod quisque viret nunquam homini satis

Cautum est in horas. Hor.

Primi sub lumina Solis. Virg.

Sub pallio fôrdido sepe latitat sapientia.

Pauci quos æquus amauit

Jupiter, aut ardens vexit super æthera virtus.

Volucres super arbore fidunt. Virg.

O quantum est subitis casibus ingenium! Mart.

O præclarum custodem ovium, ut aiunt lupum! Cic.

Heu pietas, Heu præca fides, heu gloria gentis Occidit
Hemicus.

Pro facinus. Ovid. Pro dolor. Liv.

Va capiti tuo. Ter. Hei mihi misero. Idem

FINIS.



Errata.

Pag. 9. Lin. 17. pro *peius*, lege : *pecus*. p. 12. l. 7.
pro *factus*, lege : *fastus*. p. 14. l. 5. pro *fratrem*, lege :
fratrum. p. 15. l. 26. pro *duselli*, lege : *duselli*. p. 21.
l. 30. pro *abit*, lege : *abit*. p. 25. l. 26. pro *patria*, lege :
patria.

